

Wāhanga Tahī

Māui Auaha: Tōku tūrangawaewae, papakāinga me ētahi atu momo tuhunga

Tērā te whakataukī, “Ko te whare e hanga te tangata, ko te tangata e hangaia e te whare”, (TPK, 2017) e whakatairanga ana i te whakaaro ka whakamarohi ake tētahi whare i te toiora o te tangata, otirā o te whānau. Ko te whare tērā ka noho hei whakaarotanga matua i te ao kikokiko nei, ā, e kore te kōingo o te tangata ki te wāhi noho mōna e rerekē.

I Aotearoa, i tēnei ao hurihuri, ko te utu ki te rēti, ki te hoko, ki te hanga whare rānei tētahi āhuatanga taumaha, ā, mō ētahi he tawhiti rawa tnei āheinga. Heoi anō pēnā i a Māui te haututū, Māui te auaha he tokomaha ngā whānau huri noa i te motu kua kite i ētahi atu ara e whai whare ai rātou. Ka whakamahia ngā rauemi kei a rātou ki te rēti, ki te hoko, ki te hanga rānei.

Mō ētahi whānau, he mea hoko te whenua (take taumaha), he mea tuku iho tō rātou whenua (take tupuna), he mea koha rānei te whenua (take tuku). Kātahi nā ka hanga rānei, ka kawē whare atu rānei, ka whakatū papakāinga rānei.

He kāinga, he whenua Māori pāpori, he whare taketake rānei te tikanga o te kupu ‘papakāinga’. Ka tukuna ihotia ana rānei te whenua (take whenua), ka kohangia rānei (take tuku). Kei te tangata rānei, whānau rānei te mana ki te manaaki, ki te whakamahi i te whenua. I te mea he take ahumoni nui te hoko whare, kua rahi ake ngā whānau, ngā hapū, ngā iwi e ahu atu ana ki te noho toiora me te kimi hīraurau hanga whare hei kōwhiringa utu iti. Pēnā i te hanga whare uku i ō rātou whenua, te hoko rānei i ngā whare pakupaku me ngā whare kura.

